

Det er som et sennepsfrø. Når det blir sådd, er det mindre enn noe annet frø på jorden, men når det er sådd, vokser det opp og blir større enn alle hagevekster og får så store greiner at himmelens fugler kan bygge rede i skyggen av det.

Markus 4, 31-32

Redaksjonskomité: Arne Espeland, Kenneth Pedersen, Victoria Tengedal, Kari Johanne Melhus, Thor Erling Sætrevik og red.sekr. Stine Wium Jakobsen.
Kirkekontoets adresse er Damsgårdsgate 4A, 4370 Egersund, Tlf. 51463330, www.egersund.kirken.no, kirkekontoet@ekf.no

Demokrati, ikke en selvfølge

CHRISTIANE KRAHNER

Det var en kveld på slutten av 60-tallet, jeg må ha vært ca. fem år. Jeg var veldig tett i nesen og trøtt da jeg skulle legge meg. Etter kort tid våknet jeg, av å ha fått skikkelig neseblod. Jeg sprang ned i stua hvor mine foreldre satt og så på TV. Det ble panisk og hektisk en stund, men så satt jeg vasket, kledd i ny pyjamas, med pledd på meg og veldig fornøyd i sofakroken. Jeg hadde aldri sett på TV-programmer så sent om kvelden, og lå merke til at klokken som annonserte nyhetene så annerledes ut. Jeg nevnte det og fikk klar beskjed fra mine foreldre at det stemte, men at det var noe, jeg ikke måtte fortelle i barnehagen eller andre plasser.

Grunnen for det var at mine foreldre hadde sett på vest-tysk TV, noe som var mulig når man bodde så nærme grensen som oss, men ikke tillatt. Det var noe man bare gjorde i hemmelighet bak lukkede gardiner og med lav lyd.

Det skulle følge utallige like instruksjoner om hva man kan si til hvem, og hva og hvem man må passe seg for. Å leve i to forskjellige verdener, det var hverdagen for veldig mange av Øst-Tysklands innbyggere i en stat der alt ble observert og kontrollert av den overmektige Statsikkerheten (STASI) og sine uofisielle medarbeidere.

For omverdenen var DDR-regjeringen opptatt av å fremstå som kosmopolitisk og tolerant. Realiteten var derimot at den Tyske Demokratiske Republikken (DDR) var en totalitær stat med sterke diktatoriske trekk. Grunnleggende demokratiske rettigheter som religionsfrihet og ytringsfrihet ble for syns skyld tatt med i grunnloven, men eksiterte bare på papiret.

Ytringsfrihet fantes bare innenfor regjeringens narrativ som var enkelt og primitivt:

- Vesten og kapitalismen er våre fiender
- Østen og kommunismen er våre venner
- Vi elsker landet vårt, vi står klar til å forsvare det, og vi hedrer de som leder det
- De som ikke er for oss, er imot oss. De må strides mot, uavhengig av familie- eller vennsforhold
- De som ytrer kritikk, er fiendens kollaboratører
- Grensen til Vest-Tyskland gir folket vern for fascist
- De som prøver å komme seg

En ung Christiane Krahner som 5-åring under oppveksten i Øst-Tyskland.

ut av landet er våre fiender som må straffes, og det er ikke et tap når de mister livet i forsøket på å rømme.

Kirken ble sett på som utdattert og reaksjonær. Denne oppfatningen baserte på Karl Marx' religionskritikk der han framstilte religion som «opium for folket». Det å være aktiv i kirken stod da veldig i veien for å kunne utfolde sine evner. Prisen for gode karakterer, den ønskete studieplassen og en lovende karriere var å måtte holde seg vekk fra alt som staten definerte som «subversiv og reaksjonær».

For meg personlig betydde det at jeg ikke fikk studere Nord-Europa vitenskap for å bli tolk. Det som var ment å få meg lydig, gjorde meg enda mer sta. Jeg studerte teologi i mangel på andre alternativer og fordi jeg ville fortsatte å kunne se på meg i speilet uten å føle skam. Det som ved første blikk viste

Skoleelever brukte blått skjerf fra 1-3 trinn, og rødt fra 4-8 trinn. Den hvite blusen brukte de ved spesielle anledninger. Symbolet på armen står for Junge Pioniere.

seg som et tap ble bra til slutt. Å bli en del av det lille, men fargerike teologistudentfelleskapet har beriket livet mitt og var en god anledning å skarpe synet mitt på raushet, respekt og hva frihet betyr.

Fremgangsmåten for å opprettholde makten i et totalitært system er følgende:

- Indoktrinering av barn og ungdom
- Sosial og politisk kontroll
- Kritikere får munnbind
- Man skaper frykt, men tilbyr samtidig enkle løsninger
- Kunstnere blir reglementert og berøvet sin kreativitet
- Sunn tenkning blir erstattet med lydighet

Den 9. november 2024 er det 35 år siden at dette systemet kom til sin ende. Til slutt var det fortvilelsens mot og en stor frihetstrang som fikk folk ut på gatene, hvor de ble sterkere hver dag de skjønnte at de var mange. Da den russiske statspresidenten Mikail I Gorbatsjov kom på besøk til DDR sin 40-årsdag 7. oktober 1989 virket han som en katalysator og hjalp til å fullende denne fredelige revolusjonen ved å holde sine soldater og stridsvogner hjemme i Russland.

Min personlige konklusjon fra denne tiden er at jeg er preget av min oppvekst under et totalitært regime. Jeg er veldig takknemlig for at jeg i motsetning til mange andre ikke måtte oppleve avhør og fengsel. Jeg bærer ikke på store traumer, det er mer små ting jeg observerer.

Jeg har for eksempel fullstendig mistet evnen til å juble med både stemme eller kropp, og har en urolig følelse når jeg møter folk i uniform. Jeg er blitt flink til å lese kroppsspråk, fordi jeg var helt avhengig av å finne ut av hvem jeg kan ha tillit til.

Jeg har blitt veldig sensitivt for hver form av begrenset ytringsfrihet. Jeg bli fysisk trangt i brystet når jeg opplever maktmisbruk i form for sensur eller press. At jeg fortsatt har denne følelsen med jevne mellomrom er for meg en indikator på at demokrati ikke er en selvfølge, men er skjørt og sårbart, må vernes og passes på. Ekte demokrati må kunne tåle forskjellige synsvinkler og må være klar for å inngå kompromisser. Her trengs det reflekterte og respektfulle samtaler, godt gjennomtenkte argumenter, gjerne krydret med en klype humor og innsikten, at man selv ikke er verdens navle. Stygge kommentarer og fastlåste meninger hører ikke til demokrati.

Mennesker utfolder seg best i et samfunn som er preget av raushet og respekt for hver og én.

Velkommen til GUDS- TJENESTER

Søndag 28. januar

Såmannssøndag

Markus 4, 26-34

Såkornt og sennepsfrøet

Bakkebo kirke kl. 11:00

Familiegudstjeneste, tårnagene deltar, Stokstad Barane, Rune Pedersen, Oremo og Sætrevik, takkoffer til menigheten, kirkekaffe

Hellvik bedehus kl. 11:00

Wikøren Nilsen og B. Pedersen, konfirmantpresentasjon, takkoffer til menighetsarbeidet, kirkekaffe

Bjerkreim kyrkje kl. 11:00

Familiegudstjeneste, Hillestad og Hadland, nattverd, bibelutdeling 6. klasse, takkoffer Bibel-selskapet

Betania kl. 11:00

Fellesgudstjeneste, takkoffer Bibel-dagen

Lund kirke kl. 11:00

Tomasmesse, Svenning og Konstali, nattverd, tale Bjørn Bjørnø, sang Prosjektkor, takkoffer Bibel-selskapet

SuperOnsdag med middagskafé

Førstkommende onsdag blir det SuperOnsdag i Eigerøy arbeidskirke. Da kan du komme innom og få kjøpt en god, hjemmelaget og rimelig middag. Barnesang og Soul Kids/Children går som normalt. Hjertelig velkommen!

Kulturkveld i kirken

Årets første kulturkveld i kirken blir med foredrag av Fartein Valen-Sendstad: Situasjonen i Midt-Østen! «Jeg holder på å gå i stykker». Velkommen til Egersund kirke torsdag kveld i godt fellesskap.